

Ympäristöministeriö
Kirjaamo
Kirjaamo@ym.fi

JÄTEHUOLTOPALVELUIDEN HANKINTAAN EI POIKKEUSTA HANKINTALAISTA

Fortumin kommentteja luonnokseen hallituksen esityksestä jätelain muutokseksi
Viite: YM14/400/2017

Ympäristöministeriö on pyytänyt kommentteja luonnoksesta hallituksen esitykseksi, jolla muutettaisiin jätelain yhdyskuntajätehuollon vastuunjakoa sekä hankintalain soveltamista jätehuollon alalla toimiviin sidosyksiköihin ja hankintayksiköihin.

Fortum laaja-alaisena ja kansainvälisenä jätehuollon palveluiden toimijana näkee alan kehityksen selkeästi olevan riippuvainen tutkimus- ja kehittämistoiminnasta, innovaatioista, uusista investoinneista, palvelukonseptien kehittämisestä sekä myös verkostoitumisesta yli toimiala- ja valtioiden rajojen. Tällaista kehittämistoimintaa ja siihen liittyvää riskinottoa ei tule jättää julkisen sektorin ja veronmaksajien vastuulle. Sen sijaan julkisen sektorin hankinta- ja kilpailuttamistoimea kehittämällä voidaan yhteiskuntaamme hankkia sopivimmat ja resurssitehokkaimmat jätehuollon palvelut. Lainsäädäntömme tulee tukea tätä kehitystä ja auttaa uusien tavoitteiden saavuttamisessa eikä lukkiuttaa vuosikymmeniä sitten luotuja, tähän aikaan sopimattomia toimintatapoja. Nyt käsittelyssä olevalla jätelain muutoksella on tähän kehityspolkuun suuri vaikutus.

Fortum yhtyy kommentteissaan Ympäristöteollisuus- ja palvelut ry:n kesäkuussa antamaan lausuntoon edellisestä luonnoksesta sekä tästä luonnoksesta annettuihin kommentteihin. Erikseen haluamme korostaa seuraavia seikkoja:

1. Sidos- ja hankintayksikköä koskevat erityiset säännökset 145 a §

Luonnoksessa esitetään hankintalain 1397/2016 15 §:n soveltamiselle kunnan jätehuollon toimialalle alakohtaisia rajoja ja siirtymäaikoja.

Jätehuoltoala ei poikkea muista julkisten palveluiden hankinnan aloista niin merkittävästi etteikö hankintalaissa pitkällisen harkinnan jälkeen asetettuja ja poliittisesti hyväksytyjä sidos- ja hankintayksiköihin liittyviä rajoituksia voitaisi noudattaa. Siksi näkemyksemme mukaan **esitetty 145 a § tulee poistaa jätelaista.**

Jos poikkeuksia kuitenkin säädetään, on luonnoksessa esitetty siirtymäaika kohtuuton. Se jäädyyttäisi koko jätehuoltoalan kehittymisen, niin yksityisellä kuin julkisellakin sektorilla kymmeneksi vuodeksi, mikä ei ole yhteiskuntaamme edun mukaista. Näkemyksemme kolmen vuoden siirtymäaika lain voimaantulosta riittää toiminnan järjestämiselle lainmukaiseksi ja se antaisi myös selkeän signaalin muutostarpeesta ja valtiohallinnon tahtotilasta tässä muutostilanteessa. **Esitämme toissijaisesti luonnoksen 145 a §:n 2. momenttia noudatettavaksi viimeistään 1 päivästä tammikuuta 2022.**

Ympäristöministeriö
Kirjaamo
Kirjaamo@ym.fi

2. Kunnan toissijainen jätehuoltopalvelu 33 §

Esitysluonnoksesta on jätetty pois aiemmassa luonnoksessa ollut 33 §:n muutos, jolla täsmennettäisiin kunnan toissijaiseen jätehuoltovelvollisuuteen (TSV) liittyvää markkinapuutteen arviointia tähän tarkoitukseen suunnitellun sähköisen markkinapaikan kehittämisen vuoksi. Tähän liittyvä säädös olisi tarkoitus säätää myöhemmin. Selkeänä riskinä tämän kohdan poisjättämisessä on se, että vallitseva epäselvä tilanne TSV-jätteen osalta jatkuu ennallaan.

Sähköisen markkinapaikan kehittämiselle ja muille TSV-jätteen markkinapuutteen arvioimiseen ja läpinäkyvyyden lisäämiseen liittyvien keinojen toteuttamiselle tulee esittää selkeä kirjaus siitä miten ja millä aikataululla uudistus toteutetaan.

3. Kuntien velvollisuus järjestää jätehuolto 32§

Nyt esitetty muutosehdotus ei toteuta pääministeri Sipilän hallituksen ohjelman mukaista kirjausta kunnille säädetyin jätehuollon järjestämisen vastuun rajaamista vain asumisessa syntyvään jätteeseen.

YTP:n ja muiden elinkeinoelämän toimijoiden kesällä jättämiä tähän liittyviä lausuntoja ei ole otettu huomioon pykälän kehitystyössä, vaan se on jätetty ennalleen. Kirjauksesta poikkeamista ei ole perusteltu edelleenkään. Viittaus kunnan toimintaan liittyvien jätehuoltojärjestelyiden sujuvuuden varmistamiseksi ja hallinnollisen taakan minimoiseksi jää hyvin ohueksi.

Siksi esitämme, että hallituskirjauksen mukaisesti **32 §:stä poistetaan kunnan järjestämisvelvollisuudesta kohta 2) kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte. Jos kuitenkin kohta 2) säilyy, tulee muutos rajata koskemaan vain sellaisia kiinteistöjä, joissa on ainoastaan kunnan omaa toimintaa.**

Ympäristöministeriö
Kirjaamo
Kirjaamo@ym.fi

4. Kirjanpito kunnan jätehuoltopalveluista ja kuljettajan tiedonantovelvollisuus 44 §

Kesäkuun jätelakiuonnoksessa oli ehdotus täsmentää nykyistä 44 §:ää siten, että kuntatoimijat velvoitettaisiin erittelemään markkinaehtoisien toimintansa osuus selkeämmin kirjanpidossaan. Pykälä §44 on tärkeä läpinäkyvyyden lisäämiseksi. Pykälä 44 ei ole suoraan sidoksissa markkinapaikkaan, eikä sitä tulisi näillä perusteilla jättää pois lakiehdotuksesta.

Esitämme kirjanpitopykälää otettavaksi mukaan tähän muutosehdotukseen. Vähintään sen kehittämiseksi tulisi antaa selkeä aikataulut, jos tällä aikataululla muutosta ei voida toteuttaa.

Lisätietoja:
Auli Westerholm
Public Relations Manager
Fortum Recycling and Waste Solutions
auli.westerholm@fortum.com
050 5300 264